

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Attitude Concerning Teaching and Academic Motivation: An Investigation into Preservice Teachers

Süleyman Balcı

Article Information

DOI: 10.29299/kefad.1145313

Received: 19.07.2022

Revised: 24.01.2023

Accepted: 29.01.2023

Keywords:

Academic Motivation,

Preservice Teachers,

Teaching Attitude

Abstract

This study was performed for examining whether there is significant relationship between academic motivation and teaching attitudes of preservice teachers. In addition, this research aims to investigate whether this relationship has differences with regard to gender, department at undergraduate degree, and high school graduation. In conducting the research, the descriptive research method was applied. Necessary data were obtained with Academic Motivation Scale and Teaching Attitude Scale. Participants of the study were 194 preservice teachers (73 female and 121 male), who were attending a teacher training program to be certificated as teachers at a university after graduating with an undergraduate degree. Findings of research revealed that there are meaningful relationship between the introjection of extrinsic academic motivation and ambition sub-dimension of teaching attitudes; and between intrinsic motivation and adjustment sub-dimension of teaching attitude regarding preservice teachers. In addition, there were some significant differences regarding academic motivation and teaching attitudes with regard to their gender, undergraduate department, and high school type graduated. It is suggested that appropriate activities that may contribute their academic motivation and positive attitudes towards teaching can be implemented during their preservice teachers' education for those who have meaningfully low level of attitudes and insufficient academic motivation.

Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Akademik Motivasyon: Aday Öğretmenlere Yönelik Bir İnceleme

Makale Bilgileri

DOI: 10.29299/kefad.1145313

Yükleme: 19.07.2022

Düzeltilme: 24.01.2023

Kabul: 29.01.2023

Anahtar Kelimeler:

Academic Motivation,

Aday Öğretmenler,

Öğretmenliğe İlişkin Tutum

Öz

Bu çalışmada, formasyon eğitimine devam eden aday öğretmenlerin öğretmenliğe yönelik tutumları ile akademik motivasyon düzeylerinin ilişkili olup olmadığının ve bu ilişkinin cinsiyete, mezun olunan bölüme ve lise türüne göre değişip değişmediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada yöntem olarak betimsel araştırma modeli uygulanmıştır. Akademik Motivasyon Ölçeği ile Öğretmenlik Tutum Ölçeği bu çalışma için gerekli verileri toplamak üzere uygulanmıştır. Bu çalışmaya, lisans eğitimini tamamlayan ve öğretmen olmak amacıyla bir üniversitede pedagojik formasyon eğitimi alan 73 kadın ve 121 erkek toplam 194 aday öğretmen katılmıştır. Bu çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucunda içe yansıtılmış dışsal motivasyon ile öğretmenliğe ilişkin tutumun sevgi boyutu arasında ve içsel motivasyon ile tutumun uyum boyutu arasında önemli düzeyde ilişki olduğu; cinsiyete ve mezun olunan bölüme ve lise türüne göre öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyonunun farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu sonuca ilişkin öneri olarak, cinsiyete ve bölüme göre farklı ya da olumsuz tutum ve düşük düzeyde motivasyon sergileyen öğretmen adaylarına öğretmenlik eğitimi sürecinde öğretmenliğe ilişkin tutumlarını ve akademik motivasyon düzeyini geliştirecek çalışmalar yapılabilir.

Sorumlu Yazar : Süleyman Balcı, Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik ABD, Türkiye, suleymandr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9374-8808

Alt Bilgi: Bu araştırmanın bulguları, 19-22 Haziran 2019 tarihlerindeki "VI. International Eurasian Educational Research Congress/EJERCongress 2019" kongresinde "Öğretmen Adaylarının Akademik Motivasyon Düzeyi İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlığı ile sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Atıf için: Balcı, S. (2023). Öğretmenliğe ilişkin tutum ve akademik motivasyon: Aday öğretmenlere yönelik bir inceleme. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 336-370.

Giriş

Son yıllarda öğrenme ve öğretme etkinliklerinin gerçekleşmesinde güdülenme önemli bir özellik olarak dikkat çekmektedir. Bir mesleğe ilişkin tutum ve motivasyon meslekte başarılı olmayı sağlayan önemli özellikler olarak görülmektedir (Hartwig ve Franziska, 2018; Şahin ve Çakar, 2011). Motivasyon düzeyi yüksek bireyler, akademik sorumlulukları yerine getirmede daha yüksek başarı sergilemektedir (Ünal, 2013). Bununla ilişkili olarak akademik motivasyonun ve mesleğe yönelik olumlu tutumun düşük düzeyde olması durumunda, mesleki becerileri geliştirmeye yönelik akademik davranışlarda uyumsuzluk yaşanabilmektedir (Colengelo, 1997). Bundan dolayı öğretmenliğe ilişkin tutumların bir öğretmen adayının akademik motivasyonu ile ilişkisi olabileceği düşünülmektedir.

Öğretmen olmak amacıyla eğitim fakültesinde lisans eğitimine devam eden ya da lisans eğitimini tamamladıktan sonra pedagojik formasyon eğitimi alan aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarını, öğrenim türü, sosyoekonomik durum ve cinsiyet gibi çeşitli değişkenlere göre inceleyen çalışmalar (Balci, 2015; Balci, 2018a; Balci, 2019a; Balci, 2019b; Çakmak, Taşkıran ve Arıkan, 2021; Çelikkaleli ve Ökmen, 2021; Ekperi, Onwuka ve Nyejirime, 2019; Hartwig ve Franziska, 2018; Genç ve Aydın, 2017; Kurt ve Karamustafaoğlu, 2018; Praetorius, Lauermann, Klassen, Dickhäuser, Janke ve Dresel, 2017; Saracaloğlu, 2008; Saracaloğlu, Kanmaz ve Kumral, 2008; Saracaloğlu, Karasakaloğlu ve Yenice, 2008; Şahin ve Çakar, 2011; Terzi, Ünal ve Gürbüz, 2011; Yu, 2013; Yüner, 2020) literatürde yer almaktadır. Ancak bunlar içerisinde öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları ve öğretmenlik motivasyonunu birlikte ele alan sınırlı sayıda (Ayık ve Ataş, 2014; Balci, 2019a; Hartwig ve Franziska, 2018; Kurt ve Karamustafaoğlu, 2018) araştırma bulunmaktadır. Ancak, öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumlarını ve akademik motivasyonunu birlikte inceleyen bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarını ve akademik motivasyonu arasındaki ilişkinin araştırılmasının, öğretmenliğe ilişkin tutumlar ve akademik motivasyonu konusunda ileride çalışma yapacak araştırmacılara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma ile, aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle, bu çalışma üniversitede lisans eğitimini tamamladıktan sonra öğretmen olmak amacıyla pedagojik formasyon eğitimine katılan aday öğretmenler ile yapılmıştır. Bu çalışmada üniversitede lisans eğitimini tamamladıktan sonra pedagojik formasyon eğitimine devam eden aday öğretmenlerin, öğretmenliğe ilişkin tutumlarında ve akademik motivasyonunda cinsiyete, mezun olunan lise türü ile mezun olunan bölüme göre farklılaşma olup olmadığını saptamak üzere aşağıdaki sorular belirlenmiştir:

1. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonu önemli düzeyde ilişkili midir?

2. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonu cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

3. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ile akademik motivasyonu bölümler açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

4. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonu mezun oldukları lise türüne göre önemli düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın yürütülmesinde betimsel araştırma modeli uygulanmıştır. Araştırma konusu ile ilgili durumu nicel verileri kullanarak var olduğu şekliyle ortaya koyup betimlemek üzere uygulanan araştırma modeli, betimsel araştırma modeli olarak ifade edilmektedir. Bu araştırma modelinde araştırmacı tarafından araştırma kapsamında ele alınan duruma ilişkin nesne, olay veya birey bulunduğu koşullar çerçevesinde değiştirme ya da etkileme olmadan olduğu şekilde tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1994). Bu araştırmanın konusu, lisans eğitimini tamamladıktan sonra bir devlet üniversitesinde pedagojik formasyon eğitimine devam eden aday öğretmenlerin öğretmenlik tutumlarının ve akademik motivasyon düzeyinin incelenmesi olarak belirlenmiştir.

Çalışma grubu

Bu çalışmada üniversitede lisans eğitimini tamamladıktan sonra öğretmen olabilmek için gerekli olan dersleri almak üzere pedagojik formasyon eğitimine devam eden aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonu arasında önemli düzeyde ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca, çalışmaya katılan aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarında ve akademik motivasyonunda cinsiyet, mezun oldukları lise türü ile mezun oldukları bölüm yönünden farklılaşma olup olmadığı incelenmiştir. Katılımcıları belirlemek amacıyla uygun örnekleme tekniği (kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği) uygulanmıştır. Bu tür örneklemede araştırmacı tarafından, mevcut öğeler arasından yeterli miktarda öğe örnekleme dahil edilir ve araştırmacı tarafından hedef evrenden örnekleme oluşturmak için ulaşılabilecek en kolay öğelerin belirlendiği bir örnekleme tekniğidir (Baltacı, 2018; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Erkan Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2022). Araştırmaya, lisans eğitimini tamamladıktan sonra öğretmen olmak için bir üniversitede pedagojik formasyon eğitimi alan toplam 194 aday öğretmen katılmıştır. Katılımcıların özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların özelliklerine göre dağılımı

Değişkenler	N	%
Cinsiyet		
Kadın	73	37.62
Erkek	121	62.38
Mezun olunan lise türü		
Fen L.	10	5.15
Anadolu L.	53	27.32
Süper L.	29	14.95
Düz L.	35	18.05
Endüstri M.L.	56	28.89
İmam Hatip L.	7	3.60
Diğer liseler	4	2.06
Mezun olunan bölüm		
Beden eğitimi	68	35.05
İngilizce	62	31.96
Tarih	64	32.99
Toplam	194	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcıların 73’ü (%37.62) kadın, 121’i (%62.38) erkektir; mezun oldukları lise türüne göre 10’u (%5.15) fen lisesi, 53’ü (%27.32) anadolu lisesi, 29’u (%14.95) süper lise, 56’sı (%28.89) endüstri meslek lisesi, 35’i (%18.05) düz lise, (sadece akademik konularda eğitim veren normal lise türü), 7’si (%3.60) imam hatip lisesi, ve 4’ü (%2.06) diğer liseler (sağlık meslek lisesi, çok programlı lise, tarım meslek lisesi vb.) mezunudur; mezun oldukları bölüme göre 68’i (%35.05) beden eğitimi bölümü, 62’si (%31.96) ingilizce bölümü, 64’ü (%32.99) tarih bölümü mezunudur.

Ölçme Araçları

Bu çalışmada gerekli verileri toplamak üzere “Akademik Motivasyon Ölçeği” ile “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” katılımcılara uygulanmıştır.

Akademik motivasyon ölçeği: Bu çalışmada “Akademik Motivasyon Ölçeği” akademik motivasyon düzeyine ilişkin verileri toplamak üzere katılımcılara uygulanmıştır. Vallerand, Pelletier, Blais, Brière, Senecal ve Vallières’nın (1993) geliştirdiği bu ölçeğin, Türkçe’ye uyarlanmasını ve geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını Karataş ve Erden (2012) yapmıştır. Bu ölçekte dışsal motivasyon ile ilişkilendirilmiş üç alt boyut (İçe Yansıtma Düzenlemesi, Dışa Bağlı Düzenleme, Tanımlanmış Düzenleme olarak); içsel motivasyon ile ilgili Bilmek, Dürtü, Başarı adı verilmiş üç alt boyut ve motivasyonsuzluk ile ilgili bir alt boyut olmak üzere toplam yedi alt boyut yer almaktadır. Bu ölçekte yedili likert tipi derecelendirilmiş 27 madde yer almaktadır. Bu ölçeğin bütünü için güvenilirlik düzeyini belirlemek amacıyla Karataş ve Erden (2012) tarafından hesaplanan iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) değeri 0,97 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Karataş ve Erden (2012) tarafından bu ölçek için faktör analizi uygulanmıştır ve ölçek maddelerine ilişkin faktör yüklerinin 0,54 ile 0,76 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Öğretmenlik mesleği tutum ölçeği: Öğretmenlik mesleği ile ilgili tutumlara ilişkin verileri toplamak üzere katılımcılara “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Bu ölçme aracının geliştirilmesini Çetin (2006) yapmıştır. Bu ölçekte beşli likert tipi 35 madde bulunmaktadır. Bu ölçeğin 20 maddesi olumlu ifade şeklinde, 15 maddesi olumsuz ifade şeklinde hazırlanmıştır. Ayrıca, bu ölçeğin geçerliğinin belirlenmesi kapsamında Çetin (2006) tarafından yapılan faktör analizinde ölçek maddelerine ilişkin faktör yükleri ile ilgili değerlerin 0,48-0,80 arasında olduğu ve ölçeğin üç alt boyutunun olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına Tutum Değer, Tutum Uyum, Tutum Sevgi şeklinde isim verilmiştir. Çetin’in (2006) yaptığı çalışmada ölçeğin Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin 0,95 olduğu; güvenirlik düzeyine ilişkin hesaplanan iç tutarlık katsayısının (Cronbach alpha değeri) 0,95 olduğu saptanmıştır.

Verilerin Analizi

“Akademik Motivasyon Ölçeği” ve “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” uygulanarak katılımcılardan toplanan veriler bilgisayar ortamında istatistiksel analiz programı ile analiz edilmiştir. Verilere ilişkin analiz sonucunda normal dağılım özelliği taşıdığı belirlenmiş ve değişkenlerin ilişkisel analizinde ilk olarak değişkenlere göre standart sapma (SS) ve aritmetik ortalama (\bar{X}) değerleri hesaplanmıştır. Cinsiyete göre katılımcıların öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonundaki farklılaşma düzeyi t-testi ile; katılımcıların mezun oldukları lise türü ile mezun oldukları bölüm türüne göre öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyonunda farklılık olup olmadığı tek faktörlü ANOVA testi ile; farklılık olması durumunda farklılığın kaynağının belirlenmesi amacıyla LSD Testi kullanılmıştır. Analizlerde ,05 değeri, anlamlılık düzeyi olarak alınmıştır.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri: Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 13/07/2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 04-15

Bulgular

Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki ile ilgili ve bu değişkenlerin alt boyutlarına ilişkin analiz bulguları, bu bölümde verilmiştir. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve akademik motivasyon düzeyleri

arasındaki ilişki ile ilgili ve bu değişkenlerin alt boyutlarına ilişkin betimsel (standart sapma ve aritmetik ortalama) değerleri Tablo 2’de ve iki değişkenin alt boyutları arasındaki ilişki düzeyini gösteren değerler Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenliğe ilişkin tutumların ve akademik motivasyonun alt boyutları ile ilgili \bar{X} ve ss değerleri

Değişken alt boyutları	N	\bar{X}	SS
Tutum Sevgi	194	82,66	16,70
Tutum Değer	194	35,69	8,28
Tutum Uyum	194	18,75	4,96
Dış. Motiv. Dışa Bağlı Düzen.	194	20,06	5,38
Dış. Motiv. İçe Yansıtma Düzen.	194	17,29	6,96
Dış. Motiv. Tanımlanmış Düzen.	194	20,34	5,22
İç. Motiv. Bilmek	194	20,27	5,64
İç. Motiv. Başarı	194	18,90	5,83
İç. Motiv. Dürtü	194	17,11	5,97

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmen adaylarının öğretmenliğe yönelik tutumlarında (sevgi alt boyutunda \bar{X} :82,66 SS:16,70; değer alt boyutunda \bar{X} :35,69 SS:8,28; uyum alt boyutunda \bar{X} :18,75 SS:4,96 şeklinde) ortalamaların üzerinde değerlerin olması, öğretmen adaylarının çoğunluk olarak mesleklerine yönelik pozitif tutum taşıdıklarına işaret etmektedir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının akademik motivasyon yönünden (dışsal motivasyon dışa bağlı düzenleme alt boyutunda \bar{X} :20,06 SS:5,38; dışsal motivasyon içe yansıtma düzenleme alt boyutunda \bar{X} :17,29 SS:6,96; dışsal motivasyon tanımlanmış düzenleme alt boyutunda \bar{X} :20,34 SS:5,22; içsel motivasyon bilmek alt boyutunda \bar{X} :20,27 SS:5,64; içsel motivasyon başarı alt boyutunda \bar{X} :18,90 SS:5,83; içsel motivasyon dürtü alt boyutunda \bar{X} :17,11 SS:5,97 şeklinde) ortalamaların üzerinde değerlerin saptanması, öğretmen adaylarının çoğunluk olarak olumlu akademik motivasyon taşıdıklarına işaret etmektedir.

Tablo 3. Öğretmenliğe ilişkin tutumların ve akademik motivasyonun alt boyutları ile ilgili korelasyon değerleri

Değişken alt boyutları	Tutum Sevgi	Tutum Değer	Tutum Uyum
Dış. Motiv. Dışa Bağlı Düzen.	,021	,083	-,019
Dış. Motiv. İçe Yansıtma Düzen.	,200*	,076	,102
Dış. Motiv. Tanımlanmış Düzen.	,073	,054	,097
İç. Motiv. Bilmek	,062	,105	,144*
İç. Motiv. Başarı	,057	,071	,101
İç. Motiv. Dürtü	,079	,060	,076

* 0.05 düzeyinde önemli

Tablo 3’de öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyonun alt boyutları ile ilgili korelasyon değerleri incelendiğinde; içe yansıtılmış dışsal motivasyon ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun sevgi boyutu arasında ve içsel motivasyonun bilmek boyutu ile tutumun uyum boyutu arasında önemli düzeyde pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, içsel ve dışsal motivasyonun diğer boyutları ile öğretmenliğe ilişkin

tutumun uyum, değer ve sevgi alt boyutları arasında önemli düzeyde ilişki olmadığı anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyete göre öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyonun ile ilgili SS (standart sapma) ve \bar{X} (aritmetik ortalama) ve t-testi puanları Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet açısından öğretmenliğe ilişkin tutumların ve akademik motivasyonun alt boyutları ile ilgili \bar{X} ve ss değerleri ve t-testi puanları

Değişken alt boyutları	cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Tutum Sevgi	kadın	73	84,40	15,54	1,123	,263
	erkek	121	81,62	17,35		
Tutum Uyum	kadın	73	18,15	5,55	1,315	,190
	erkek	121	19,12	4,54		
Tutum Değer	kadın	73	35,74	7,76	,064	,949
	erkek	121	35,66	8,62		
Dış. Motiv.	kadın	73	19,62	5,68	,905	,367
Dışa Bağlı Düzen.	erkek	121	20,34	5,19		
Dış. Motiv.	kadın	73	16,77	7,45	,826	,410
İçe Yansıtma Düzen.	erkek	121	17,62	6,65		
Dış. Motiv.	kadın	73	19,69	5,55	1,370	,172
Tanımlanmış Düzen.	erkek	121	20,74	4,99		
İç. Motiv.	kadın	73	19,14	5,84	2,198	,029
Bilmek	erkek	121	20,96	5,43		
İç. Motiv.	kadın	73	17,75	6,38	2,149	,033
Başarı	erkek	121	19,60	5,38		
İç. Motiv.	kadın	73	16,19	6,35	1,676	,095
Dürtü	erkek	121	17,67	5,69		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyete göre öğretmenliğe ilişkin tutumları ile akademik motivasyon düzeylerinin alt boyutlarında cinsiyete göre farklılığı saptamak amacıyla t testi uygulanmıştır. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi puanları Tablo 3’te verilmiştir. Bu puanlar incelendiğinde; akademik motivasyonun iki alt boyutu olan içsel motivasyonun bilmek ($t_{192}=2,198$, $p<,05$) ve başarı ($t_{192}=2,149$, $p<,05$) puanlarında cinsiyet yönünden önemli düzeyde farklılaşma olduğu; aday erkek öğretmenlerin ($\bar{X}=20,96$ ve $\bar{X}=19,60$) aday kadın öğretmenlere kıyasla ($\bar{X}=19,14$ ve $\bar{X}=17,75$) daha yüksek düzeyde akademik motivasyon taşıdığı gözlenmektedir. Araştırmaya katılan aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ile akademik motivasyon düzeylerinin alt boyutları arasında bölümlere göre farklılık olup olmadığı ile ilgili SS (standart sapma) ve \bar{X} (aritmetik ortalama) ve tek faktörlü ANOVA puanları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Bölümler açısından öğretmenliğe ilişkin tutum ve akademik motivasyon ile ilgili ve SS ve tek faktörlü ANOVA puanları

Değişkenin alt boyutları	Bölümler	N	Aritmetik Ortalama	SS	Sd	F	p	Anlamlı Fark
Tutum Sevgi	Beden eğitimi	68	88,55	14,36	2/191	10,118	,000	I - II
	İngilizce	62	75,95	15,68				I - III
	Tarih	64	82,90	17,76				III - II
Tutum Değer	Beden eğitimi	68	35,04	4,67	2/191	3,664	,027	II - I
	İngilizce	62	37,95	12,24				I - III
	Tarih	64	34,18	5,85				
Tutum Uyum	Beden eğitimi	68	18,89	5,98	2/191	,936	,394	
	İngilizce	62	19,27	3,81				
	Tarih	64	18,09	4,73				
Dış. Motiv. Dışa Bağlı Düzen.	Beden eğitimi	68	21,90	4,92	2/191	9,311	,000	I - III
	İngilizce	62	20,36	4,52				
	Tarih	64	17,96	5,93				
Dış. Motiv. İçer Yansıtma Düzen.	Beden eğitimi	68	18,80	5,68	2/191	2,528	,083	
	İngilizce	62	16,33	6,97				
	Tarih	64	16,62	7,94				
Dış. Motiv. Tanımlanmış Düzen.	Beden eğitimi	68	21,44	4,57	2/191	5,406	,005	I - III
	İngilizce	62	20,88	4,25				II - III
	Tarih	64	18,65	6,27				
İç. Motiv. Bilmek	Beden eğitimi	68	19,77	5,53	2/191	,651	,523	
	İngilizce	62	20,90	5,81				
	Tarih	64	20,18	5,62				
İç. Motiv. Başarı	Beden eğitimi	68	18,52	5,76	2/191	,372	,690	
	İngilizce	62	19,40	5,75				
	Tarih	64	18,8	6,03				
İç. Motiv. Dürtü	Beden eğitimi	68	16,47	5,50	2/191	2,617	,076	
	İngilizce	62	16,38	6,14				
	Tarih	64	18,50	6,14				

I= Beden eğitimi II= İngilizce III= Tarih

Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyonun alt boyutları arasında bölümlere göre farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla uygulanan ANOVA testinin Tablo 5'deki puanları incelendiğinde; dışsal motivasyonun tanımlanmış ($F_{192}=5,406$, $p<.05$) ve dışa bağımlı ($F_{192}=9,311$, $p<.05$) alt boyut puanlarında ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların değer ($F_{192}=3,664$, $p<.05$) ile sevgi ($F_{192}=10,118$, $p<.05$) puanlarında bölümler açısından öğretmen adaylarının akademik motivasyonu arasında önemli fark olduğu, diğer alt boyutlarda fark olmadığı görülmektedir. Dışsal motivasyonun tanımlanmış düzenleme ($F_{192}=5,406$, $p<.05$) ve dışa bağımlı

düzenleme ($F_{192}=9,311$, $p<.05$) alt boyutlarında ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların sevgi ($F_{192}=10,118$, $p<.05$) ve değer ($F_{192}=3,664$, $p<.05$) alt boyutlarında bölümler açısından farklılık olduğu belirlenmiştir. Hangi bölümler arasında farklılaşma olduğunu saptamak için çoklu karşılaştırma testlerinden “LSD” testi kullanılmıştır. “LSD” testi sonucunda dışsal motivasyonun tanımlanmış düzenleme alt boyutunda Beden eğitimi bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=21,44$) Tarih bölümüne göre ($\bar{X}=18,65$) ve İngilizce bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=20,88$) ile Tarih bölümüne göre ($\bar{X}=18,65$) önemli düzeyde daha yüksek motivasyon sahibi oldukları; dışsal motivasyonun dışa bağlı düzenleme alt boyutunda Beden eğitimi bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=21,90$) Tarih bölümüne göre ($\bar{X}=17,96$) önemli düzeyde daha yüksek motivasyon sahibi oldukları; öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun sevgi alt boyutunda Beden eğitimi bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=88,55$) Tarih bölümüne göre ($\bar{X}=82,90$), Beden eğitimi bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=88,55$) İngilizce bölümüne göre ($\bar{X}=75,95$), Tarih bölümü ($\bar{X}=82,90$) öğretmen adaylarının ($\bar{X}=88,55$) İngilizce bölümüne göre ($\bar{X}=75,95$); öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun değer alt boyutunda İngilizce bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=37,95$) Beden eğitimi bölümüne göre ($\bar{X}=35,04$), Beden eğitimi bölümü öğretmen adaylarının ($\bar{X}=35,04$) Tarih bölümüne göre ($\bar{X}=34,18$), önemli düzeyde daha olumlu tutum sahibi oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü açısından akademik motivasyon düzeyleri ile öğretmenliğe ilişkin tutumlarının alt boyutları arasında farklılık olup olmadığı ile ilgili SS (standart sapma) ve \bar{X} (aritmetik ortalama) ve tek faktörlü ANOVA değerleri Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Lise türü yönünden öğretmenliğe yönelik tutumlar ve akademik motivasyon ile ilgili, SS ve ANOVA puanları

Değişkenin			Aritmetik					Anlamlı Fark
Alt boyutları	Lise türleri	N	Ortalama	SS	sd	F	p	
Tutum Sevgi	Fen	10	78,50	19,39				I - II
	Anadolu	53	76,73	13,37				I - IV
	Süper	29	89,65	14,34				I - V
	Düz	35	80,08	14,99	6/187	4,787	,000	I - VI
	End.Mes.	56	81,57	18,67				II - V
	İHL	7	97,14	15,25				II - VII
	Diğer liseler	4	101,00	2,30				II - III
Tutum Değer	Fen	10	36,50	5,31				
	Anadolu	53	36,79	11,29				
	Süper	29	35,00	4,41				
	Düz	35	34,74	5,92	6/187	,427	,860	
	End.Mes.	56	35,07	8,88				-
	İHL	7	37,71	4,38				
	Diğer liseler	4	37,50	,57				
Tutum Uyum	Fen	10	19,40	2,87				I - II
	Anadolu	53	18,60	3,76				I - IV
	Süper	29	19,41	5,44		2,644	,017	I - V
	Düz	35	17,91	5,98				I - VI
	End.Mes.	56	17,76	5,01	6/187			I - VII

	İHL	7	21,00	4,69				II - III
	Diğer liseler	4	24,00	,00				II - V
								II - VI
								II - VII
Dış. Motiv.	Fen	10	16,30	4,92				I - III
Dışa Bağlı	Anadolu	53	21,73	5,29				I - V
Düzen.	Süper	29	20,48	4,43				I - VI
	Düz	35	18,05	5,91				I - VII
	End.Mes.	56	20,73	5,18	6/187	3,693	,002	II - III
	İHL	7	19,00	3,16				II - V
	Diğer liseler	4	14,50	4,04				II - VI
								II - VII
Dış. Motiv.	Fen	10	14,10	6,29				I - III
İçe Yansıtma	Anadolu	53	15,43	6,82				I - V
Düzen.	Süper	29	18,62	5,12				I - VI
	Düz	35	15,08	6,64	6/192	7,447	,000	I - VII
	End.Mes.	56	19,85	6,72				II - III
	İHL	7	26,42	1,39				II - V
	Diğer liseler	4	8,00	3,46				II - VI
								II - VII
Dış. Motiv.	Fen	10	15,80	4,07				I - III
Tanımlanmış	Anadolu	53	20,05	4,30				I - V
Düzen.	Süper	29	21,62	4,32				I - VI
	Düz	35	18,88	5,94	6/187	4,112	,001	I - VII
	End.Mes.	56	21,64	5,15				II - III
	İHL	7	17,42	7,69				II - V
	Diğer liseler	4	26,00	,00				II - VI
								II - VII
İç. Motiv.	Fen	10	16,10	6,64				I - V
Bilmek	Anadolu	53	20,77	5,81				I - VI
	Süper	29	19,03	5,03				I - VII
	Düz	35	18,51	5,27	6/187	3,491	,003	II - III
	End.Mes.	56	21,69	5,32				II - V
	İHL	7	25,14	1,77				II - VI
	Diğer liseler	4	20,00	6,92				III - VI
								III - VII
İç. Motiv.	Fen	10	15,20	5,73				I - V
Başarı	Anadolu	53	18,84	5,59				I - VI
	Süper	29	18,17	5,31				I - VII
	Düz	35	16,48	6,27	6/187	4,251	,000	II - III
	End.Mes.	56	20,82	5,33				II - V
	İHL	7	24,57	4,39				II - VI
	Diğer liseler	4	18,50	4,04				III - VI
								III - VII
İç. Motiv.	Fen	10	15,10	6,31				I - V
Dürtü	Anadolu	53	17,09	6,20				I - VI
	Süper	29	15,65	5,99				I - VII
	Düz	35	15,51	5,39	6/187	2,560	,021	II - III
	End.Mes.	56	18,37	5,68				II - V
	İHL	7	22,71	6,183				II - VI
	Diğer liseler	4	19,50	1,732				III - VI
								III - VII

I=Fen L. II=Anadolu L. III=Süper L. IV=Düz L. V=End. Meslek L. VI=İHL VII=Diğer liseler

Aday öğretmenlerin mezun oldukları lise türlerinin gruplanmasında sadece akademik konularda eğitim veren normal lise türü düz lise grubu olarak isimlendirilmiştir. Ayrıca, sağlık meslek lisesi, çok programlı lise, tarım meslek lisesi gibi lise türleri diğer liseler grubu adı ile gruplanmıştır. Aday öğretmenlerin mezun oldukları lise türü açısından öğretmenliğe ilişkin tutumların ve akademik motivasyonun alt boyutları arasında farklılık olup olmadığını saptamak için uygulanan ANOVA testinin Tablo 6'daki puanları incelendiğinde; dışsal motivasyonun dışa bağımlı düzenleme ($F_{187}=3,693$, $p<.05$), içe yansıtılmış düzenleme ($F_{187}=7,447$, $p<.05$), tanımlanmış düzenleme ($F_{187}=4,112$, $p<.05$) alt boyutlarında; içsel motivasyonun bilmek ($F_{187}=3,491$, $p<.05$), başarı ($F_{187}=4,251$, $p<.05$), dürtü ($F_{187}=2,560$, $p<.05$) alt boyutlarında ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun uyum ($F_{187}=2,644$, $p<.05$) ile sevgi ($F_{187}=4,787$, $p<.05$) alt ölçek puanlarında aday öğretmenlerin mezun oldukları lise türü açısından akademik motivasyon düzeyinde önemli farklılık olduğu, öğretmenliğe ilişkin tutumun değer ($F_{187}=0,427$, $p>.05$) alt boyutunda farklılık olmadığı görülmektedir.

Mezun olunan lise türüne göre öğretmenliğe ilişkin tutumun ve akademik motivasyonun alt boyutlarında saptanan farklılığın hangi lise türleri ile ilgili olduğunu saptamak amacıyla "LSD" testi yapılmıştır. "LSD" testi sonucunda öğretmenliğe ilişkin tutumun sevgi alt boyutunda endüstri meslek lisesinden ($\bar{X}=81,57$), İHL ($\bar{X}=97,14$) ve diğer liselerden ($\bar{X}=101,00$) mezun olan aday öğretmenlerin fen lisesi ($\bar{X}=78,50$) ve anadolu lisesinden ($\bar{X}=76,73$) mezun olanlara göre; öğretmenliğe ilişkin tutumun uyum alt boyutunda İHL ($\bar{X}=21,00$) ve diğer liseden ($\bar{X}=24,00$) mezun olan aday öğretmenlerin, fen lisesinden ($\bar{X}=19,40$) ve anadolu lisesinden ($\bar{X}=18,60$) mezun olanlara göre önemli düzeyde daha olumlu tutum sahibi oldukları; dışsal motivasyonun dışa bağlı düzenleme alt boyutunda endüstri meslek lisesi ($\bar{X}=20,73$), ve Anadolu lisesi ($\bar{X}=21,73$) mezunu aday öğretmenlerin fen lisesi ($\bar{X}=16,30$) ve düz lise ($\bar{X}=18,05$) mezunlarına göre; dışsal motivasyonun içe yansıtma düzenlemesi alt boyut puanlarında endüstri meslek lisesi ($\bar{X}=19,85$) ve İHL ($\bar{X}=26,42$) mezunu aday öğretmenlerin, fen lisesinden ($\bar{X}=14,10$) ve anadolu lisesinden ($\bar{X}=15,43$) mezun olanlara göre; tanımlanmış düzenleme alt ölçek puanlarında endüstri meslek lisesi ($\bar{X}=21,64$), ve diğer lise ($\bar{X}=26,00$) mezunu aday öğretmenlerin fen lisesinden ($\bar{X}=15,80$) ve İHL den ($\bar{X}=17,42$) mezun olanlara göre; içsel motivasyonun bilmek alt boyutunda endüstri meslek lisesi ($\bar{X}=21,69$) ve İHL ($\bar{X}=25,14$) mezunu aday öğretmenlerin fen lisesi ($\bar{X}=16,10$) ve düz lise ($\bar{X}=18,51$) mezunlarına göre; içsel motivasyonun başarı alt boyutunda endüstri meslek lisesi ($\bar{X}=20,82$) ve İHL ($\bar{X}=24,57$) mezunu aday öğretmenlerin fen lisesi ($\bar{X}=15,20$) ve düz lise ($\bar{X}=16,48$) mezunlarına göre; içsel motivasyonun dürtü alt boyutunda İHL ($\bar{X}=22,71$) ve diğer lise ($\bar{X}=19,50$) mezunu aday öğretmenlerin fen lisesi ($\bar{X}=15,10$), süper lise ($\bar{X}=15,65$) ve düz lise ($\bar{X}=15,51$) mezunu olanlara göre önemli düzeyde daha yüksek motivasyon sahibi oldukları saptanmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyon düzeylerinin incelendiği bu araştırmada aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarının ve akademik motivasyonunun alt boyutları ile ilgili olarak içe yansıtılmış dışsal motivasyon ile öğretmenliğe ilişkin tutumun sevgi boyutu arasında ve içsel motivasyonun bilmek boyutu ile tutumun uyum boyutu arasında önemli düzeyde pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Literatürde aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarını ve akademik motivasyon düzeylerini birlikte araştıran bir çalışmaya ulaşamadığı için aday öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin tutumlarını ve öğretmenlik motivasyonunu birlikte ele alan Ayık ve Ataş (2014) ile Kurt ve Karamustafaoğlu'nun (2018) yaptıkları çalışmada öğretmenliğe ilişkin tutumlar ile öğretmenlik motivasyonu arasında önemli düzeyde pozitif ilişkinin bulunması, bu çalışmada elde edilen sonucu dolaylı olarak desteklediği düşünülmektedir.

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenliğe yönelik tutumlarında (sevgi alt boyutunda \bar{X} :82,66 SS:16,70; değer alt boyutunda \bar{X} :35,69 SS:8,28; uyum alt boyutunda \bar{X} :18,75 SS:4,96 şeklinde) ortalamaların üzerinde belirlenen değerler, öğretmen adaylarının çoğunluk olarak mesleklerine yönelik pozitif tutum taşıdıklarını göstermektedir. Araştırmada ulaşılan bu sonuç; Açışlı ve Kolomuç (2012), Akpınar, Yıldız ve Ergin (2006), Ayık ve Ataş (2014), Balcı (2015), Balcı (2018a), Başbay, Ünver ve Bümen (2009), Bulut (2009), Çağlar (2013), Terzi, Ünal ve Gürbüz (2011) ve Şahan ve Zöğ'ün (2017) elde ettikleri sonuçlar ile benzerlik taşımaktadır. Örneğin Şahan ve Zöğ'ün (2017) öğretmen adaylarının öğretmenliğe yönelik tutumlarını ve öğretme yeterliklerini incelediği araştırmada katılımcıların öğretmenliğe ilişkin tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğunu saptamıştır. Ancak, Kaya, Yıldız ve Yıldız (2013) tarafından öğretmenliğe ilişkin tutum ile ilgili yapılan çalışmada öğretmenlerin öğretmenliğe ilişkin düşük düzeyde olumlu tutum taşıdığı; Kahyaoğlu, Tan ve Kaya (2013) ile Osunde ve Izevbigie'nin (2006) çalışmasında öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin olumsuz tutum sahibi olduğu belirlenmiştir. Kaya, Yıldız ve Yıldız (2013), öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin düşük düzeydeki olumlu tutumlarının ve olumsuz tutumlarının sebebini, öğretmen adaylarının mesleki tercihlerini yeterli bilgi edinmeden yapmaları ya da öğretmenliği düşük düzeyde istemeleri olarak açıklamıştır.

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının akademik motivasyon yönünden (dışsal motivasyon dışı bağı düzenleme alt boyutunda \bar{X} :20,06 SS:5,38; dışsal motivasyon içe yansıtma düzenleme alt boyutunda \bar{X} :17,29 SS:6,96; dışsal motivasyon tanımlanmış düzenleme alt boyutunda \bar{X} :20,34 SS:5,22; içsel motivasyon bilmek alt boyutunda \bar{X} :20,27 SS:5,64; içsel motivasyon başarı alt boyutunda \bar{X} :18,90 SS:5,83; içsel motivasyon dürtü alt boyutunda \bar{X} :17,11 SS:5,97 şeklinde) ortalamaların üzerinde belirlenen değerler, öğretmen adaylarının çoğunluk olarak olumlu akademik motivasyon taşıdıklarını göstermektedir. Balcı (2019a), Balcı (2019b), Titrek, Çetin, Kaymak ve Kaşıkçı'nın (2018) aday öğretmenlerin akademik motivasyon düzeylerinin orta düzeyde olumlu

olduğunu ve Yüner'in (2020) aday öğretmenlerin içsel ve dışsal akademik motivasyon düzeylerinin yüksek düzeyde olumlu olduğunu saptaması, bu sonucu desteklemektedir. Ayrıca, Argon ve Ertürk (2013) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin içsel motivasyon düzeylerinin önemli düzeyde pozitif olduğunu ve Ayık ve Ataş (2014) tarafından öğretmen motivasyonunun önemli düzeyde pozitif olduğunu belirlenmesinin bu sonucu dolaylı olarak desteklediği söylenebilir. Bununla birlikte, öğretmenler ile bazı kurumlarda birlikte görev yapan psikolojik danışmanların öğretmenlere ve öğretmen adaylarına yönelik olumlu görüşler taşımalarının (Balcı, 2017; Balcı, 2018b; Balcı, 2019c; Balcı, 2020) öğretmen adaylarının akademik motivasyonlarına olumlu yansıdığı söylenebilir. Argon ve Ertürk (2013) öğretmenlerin içsel motivasyon düzeylerinin önemli düzeyde pozitif olmasını, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının maddi beklentiler yerine, maneviyatı yüksek idealist yaklaşım içerisinde olmalarının göstergesi olarak açıklamaktadır.

Bu araştırmada cinsiyet değişkeni açısından akademik motivasyonun dışsal motivasyon alt boyutunda kadın ve erkek aday öğretmenler arasında farklılık olmadığı belirlenmiştir. Titrek, Çetin, Kaymak ve Kaşıkçı'nın (2018) aday öğretmenlerin akademik motivasyon düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmesinin, bu sonucu desteklediği söylenebilir. Ayrıca, aday öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonunu inceleyen Kurt ve Karamustafaoğlu (2018), Saracaloğlu, (2008), Saracaloğlu, Kanmaz ve Kumral (2008), Saracaloğlu, Karasakaloğlu ve Yenice (2008) ve Şahin ve Çakar'ın (2011) aday öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonu düzeylerinde cinsiyete göre farklılık olmadığını saptamasının; bu çalışmada elde edilen sonucu dolaylı şekilde desteklediği söylenebilir. Ancak, bu araştırmada içsel motivasyonun bilmek ve başarı alt boyutlarında erkek aday öğretmenlerin akademik motivasyonunun kadın aday öğretmenlerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlardan farklı olarak kadın öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonunun erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğunu (Hartwig ve diğerleri, 2017) ve kadın aday öğretmenlerin erkek aday öğretmenlere kıyasla daha yüksek olumlu motivasyon düzeyine sahip olduğunu (Acat ve Yenilmez, 2004; Yüner, 2020) belirten araştırmalar bulunmaktadır.

Bu araştırmada mezun olunan bölüme aday öğretmenlerin akademik motivasyonun alt boyutlarında farklılaşma olduğu; beden eğitimi öğretmen adaylarının tarih ve ingilizce bölümü mezunlarına göre daha çok dışsal motivasyon özelliği taşıdıkları; tarih ve ingilizce bölümü mezunu öğretmen adaylarının daha çok içsel motivasyon özelliği taşıdıkları belirlenmiştir. Titrek, Çetin, Kaymak ve Kaşıkçı'nın (2018) aday öğretmenlerin akademik motivasyon düzeylerinde devam ettikleri lisans programına göre anlamlı bir farklılığın olduğunu; psikolojik danışma ve rehberlik bölümündeki adayların daha yüksek akademik motivasyon sahibi olduklarını belirtmesinin, bu sonucu desteklediği söylenebilir. Ayrıca, Şahin ve Çakar'ın (2011) aday öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonunda lisans programlarına göre anlamlı farklılık olduğunu belirlemesinin bu sonucu dolaylı şekilde desteklediği düşünülebilir.

Bu araştırmada mezun olunan lise türüne göre aday öğretmenlerin akademik motivasyonun alt boyutlarında farklılaşma olduğu; mezun olunan lise türüne göre meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarının fen, anadolu ve süper lise mezunlarına göre daha yüksek akademik motivasyon taşıdıkları saptanmıştır. Fen, anadolu ve süper liselerine öğrenci alımı geçmiş dönemlerde lise geçiş sınavlarının sonuçlarına göre yapıldığından dolayı bu tür lise mezunu öğretmen adaylarının meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarına göre bu liselere diğer lise türlerine göre daha yüksek puanlar ile girmiş olmaları ve mesleki beklentilerinin daha yüksek olması ihtimali nedeniyle fen lisesi, anadolu lisesi ve süper lise mezunu öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin akademik motivasyon düzeyleri meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarına göre daha düşük düzeyde kaldığı düşünülebilir.

Bu araştırmada öğretmenliğe ilişkin tutum yönünden kadın ve erkek aday öğretmenler arasında farklılaşma olmadığı saptanmıştır. Cinsiyet açısından öğretmenliğe ilişkin tutum düzeyinde farklılaşma bulunmaması; benzer şekilde kadın ve erkek aday öğretmenler arasında öğretmenliğe ilişkin tutum yönünden farklılaşma olmadığını tespit eden Çelikkaleli ve Ökmen (2021), Demirtaş, Cömert ve Özer (2011), Hacıömeroğlu ve Taşkın (2010) ve Ekperi, Onwuka ve Nyejirime'nin (2019) araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Bu sonuçlardan farklı olarak, Çapri ve Çelikkaleli (2008), Çetinkaya (2009), Pehlivan (2004), Sağlam (2008), şahan ve Zöğ (2017) ve Terzi ve Tezci (2007) tarafından yapılan araştırmalarda kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre öğretmenliğe ilişkin önemli düzeyde daha yüksek olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Bu şekildeki farklı sonuçlar, araştırmalardaki çalışma gruplarının farklı olması ile ilişkili olabilir.

Mezun olunan bölüm açısından öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum düzeyinde farklılık olduğu; ingilizce bölümü mezunu öğretmen adaylarının tarih ve beden eğitim mezunlarına göre öğretmenliğe ilişkin daha olumlu tutum sahibi oldukları bulunmuştur. Mezun olunan bölüm açısından öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum düzeyinde farklılık bulunması; Aksoy (2010), Bulut (2009), Üstüner, Demirtaş ve Cömert (2009) ve Yaşar Ekici'nin (2014) ulaştırdıkları sonuçlar ile benzerlik göstermektedir. Bu araştırmaların sonucunda öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum düzeyinde devam ettikleri lisans programı açısından önemli düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan, öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumlarında devam ettikleri lisans programı açısından farklılık olmadığını saptayan araştırmalar (Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011) literatürde yer almaktadır.

Bu araştırmada mezun olunan lise türüne göre öğretmenliğe ilişkin tutumun alt boyutlarında meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarının fen, anadolu ve süper lise mezunlarına göre daha olumlu tutum taşıdıkları saptanmıştır. Fen, anadolu ve süper liselerine öğrenci alımı geçmiş dönemlerde lise geçiş sınavlarının sonuçlarına göre yapıldığından dolayı bu tür lise mezunu öğretmen adaylarının meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarına göre bu liselere diğer lise

türlerine göre daha yüksek puanlar ile girmiş olmaları ve mesleki beklentilerinin daha yüksek olması ihtimali nedeniyle fen lisesi, anadolu lisesi ve süper lise mezunu öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları meslek lisesi ve düz lise mezunu öğretmen adaylarına göre daha düşük düzeyde kaldığı düşünülmektedir.

Eğitim sisteminin ve öğretmenlerin sağlıklı bir toplumun ve nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde önemli görevleri vardır. Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin olumlu tutum içinde olmaları ve önemli düzeyde olumlu akademik motivasyon taşımaları mesleki performansa katkı sağlamaktadır (Han ve Yin, 2016; Hartwig ve Franziska, 2018). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu ve öğretmenlik eğitimi aldığı dönemdeki motivasyonu, bir öğretmenin başarısını etkileyen önemli etmenler arasında yer almaktadır (Hartwig, Schwabe, Gebauer ve McElvany, 2017). Öğretmenliğe ilişkin olumlu tutum, bu mesleği severek ve isteyerek yapmayı sağlamakta ve bu meslekte başarılı olmak için önemli bir özellik olarak görülmektedir (Hartwig ve Franziska, 2018). Dolayısıyla bu özellikler, öğretmen adayının tutumunu ve motivasyonunu yansıtmaktadır.

Bireylerin yaşantı ve tecrübelerinin çeşitli nedenlere dayandırıldığı ya da ilişkilendirildiği yükleme (ilişkilendirme) kuramına göre, bir kişinin başarılı olması ya da olamaması ile ilgili algıları veya ilişkilendirmeleri o kişinin belirli bir konu ya da işe yönelik sergileyeceği çabanın düzeyini ve miktarını etkilemektedir (Pintrich ve Schunk, 2013). Bu kurama göre yeterli gayret gösterildiği takdirde başarıya ulaşacağı inancı kişiye verildiğinde ve kişinin gösterdiği çabaya göre başarılı ya da başarısız değerlendirmesi yapıldığında kişinin motivasyonunda artış gözlenmektedir (Bayrakçeken, Oktay, Samancı ve Canpolat, 2021). Ayrıca, bireyin kendi kapasitesine olan inancının artmasıyla, bireyin motivasyonunun yükseleceği ve harekete geçeceği ve böylece başarıya ulaşması kolaylaşacağı düşünülmektedir. Bu şekilde başarıya ulaşan kişinin bir döngü şeklinde kendi kapasitesine yönelik inancını yükselteceği, devamında motivasyonunu ve çabasını artıracığı ve olumlu sonuca yaklaştıracığı belirtilmektedir (Cameron, Pierce, ve Banko, 2005). Bu kuramsal görüşten hareketle öneri olarak, aday öğretmenlere yönelik eğitim ve öğretimde eğitimciler tarafından ulaşılabilir hedefler konulması, aday öğretmenlerin gösterdiği çabaların ve ilerlemelerin bireysel olarak yapıcı geri bildirimler ile pekiştirilmesi ve ödül ve pekiştireçlerle teşvik edilmesi; aday öğretmenlerin kendi kapasitelerine yönelik inançlarını artırabilir ve dışsal motivasyonlarına olumlu yansıyabilir. Ayrıca, aday öğretmenlere yönelik lisans ve pedagojik formasyon eğitim süresinde kendi ödevlerini seçmeleri sağlandığında, öğretici eğlenceli içerikler eklendiğinde, öğretici ve eğitici işbirlikli öğrenme gruplarıyla grup çalışmaları yapıldığında, uygun bireysel övgüler ve süreç odaklı alternatif ölçme değerlendirme stratejileri kullanıldığında aday öğretmenlerin içsel akademik motivasyonlarında ve olumlu tutumlarında artış sağlanabilir.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

ENGLISH VERSION

Introduction

Motivation has attracted attention as a significant feature for practice of learning and teaching activities recently. Attitudes and motivation towards a profession are seen as important features that ensure success in the profession (Hartwig and Franziska, 2018; Şahin and Çakar, 2011). Individuals who have high level of motivation show higher success while fulfilling their academic responsibilities (Ünal, 2013). In relation to this fact, if academic motivation and positive attitude towards the profession are low, incompatibility may occur in academic behaviors aimed at improving professional skills (Colengelo, 1997). Therefore, it is thought that attitudes towards teaching may be related to preservice teachers' academic motivation.

In literature, it is seen several researches examining the candidate teachers' attitudes in the faculty of education or those who receive pedagogical formation education after completing their undergraduate education in other faculties with regard to various variables such as socioeconomic status, education type and gender (Balcı, 2015; Balcı, 2018a; Balcı, 2019a; Balcı, 2019b; Çakmak, Taşkiran and Arıkan, 2021; Çelikkaleli and Ökmen, 2021; Ekperi, Onwuka and Nyejirime, 2019; Hartwig and Franziska, 2018; Genç and Aydın, 2017; Kurt and Karamustafaoğlu, 2018; Praetorius, Lauermann, Klassen, Dickhäuser, Janke, and Dresel, 2017; Saracaloğlu, 2008; Saracaloğlu, Kanmaz, and Kumral, 2008; Saracaloğlu, Karasakaloğlu, and Yenice, 2008; Şahin and Çakar, 2011; Terzi, Ünal, and Gürbüz, 2011; Yu, 2013; Yüner, 2020). However, limited number of studies (Ayık and Ataş, 2014; Balcı, 2019a; Hartwig and Franziska, 2018; Kurt and Karamustafaoğlu, 2018) were dealing with teacher candidates' attitudes towards teaching and teaching motivation together. On the other hand, no research has been found examining teacher candidates' attitudes towards teaching and their academic motivation together. It is thought that investigating the correlation between attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation will shed light on the researchers who will conduct future studies on teaching attitudes and academic motivation.

This research were conducted for the purpose of examining the correlation between attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation. For this reason, this study was carried out with candidate teachers who enrolled in a pedagogical formation education at the

university. The following questions were answered in this study for identifying whether there is significant difference between the attitudes and academic motivation of preservice teachers in the pedagogical formation education in terms of the university department graduated from, the high school type graduated from, and gender:

1. Are attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation significantly related?

2. Do attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation differ significantly with regard to gender?

3. Do attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation differ significantly in terms of departments?

4. Do attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation differ significantly in terms of high school type graduated from?

Method

The Research Design

The descriptive study type was performed for revealing and describing the situation related to purpose of the research through quantitative data. According to Karasar (1994), the object, event or individual related to the situation is handled by the researcher within the scope of the research and is attempted to be defined as it is without changing or affecting it within the framework of the conditions in this design. The purpose of the study is to investigate the teaching attitudes and academic motivation level of teacher candidates who continue their pedagogical formation education at a state university after completing their undergraduate degree in various faculties.

Participants

In this study, it was investigated whether attitudes of candidate teachers towards teaching are significantly correlated with academic motivation of candidate teachers who continue their pedagogical formation education. Moreover, it was examined whether there was significant difference between attitudes and academic motivation of preservice teachers regarding university department graduated from, the high school type graduated from and gender. For determining the participants, a convenient sampling technique (easily accessible sampling technique) was applied. In this type of sampling, a sufficient amount of items are included in the sampling among the available items by the researcher, and it is a sampling technique in which the easiest items to be reached by the researcher are determined to create the sample from the target population (Baltacı, 2018; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Erkan Akgün, Karadeniz, and Demirel, 2022). A total of 194 candidate teachers, with pedagogical training participated in the research. The participants' distribution according to their characteristics was given in Table 1.

Table 1. *Participants' distribution regarding their characteristics*

Variables	N	%
Gender		
Female	73	37.62
Male	121	62.38
Type of high school		
Science	10	5.15
Anatolian	53	27.32
Super	29	14.95
Normal	35	18.05
Industrial	56	28.89
Theological	7	3.60
Other High Schools	4	2.06
Type of department		
Physical education	68	35.05
English language	62	31.96
History	64	32.99
Total	194	100

As seen in Table 1, the gender distribution was as follows: 73 (37.62%) of the candidate teachers are female and 121 (62.38%) of teacher candidates are male. Regarding high school type graduated from, 10 (5.15%) of them were from science high schools, 53 (27.32%) of them were from Anatolian high schools, 29 (14.95%) of them were from super high schools, 56 (28.89%) of them were from industrial vocational high schools, 35 (18.05%) of them were from normal high schools (a high school providing education only in academic subjects), 7 (3.60%) of them were from theological high schools, and 4 (2.06%) of them were from other high schools (this group covers health vocational high school, multi-program high school, agricultural vocational high school, etc.). According to the department they graduated from a university, 68 (35.05%) of them graduated from the physical education department, 62 (31.96%) of them graduated from English literature department, 64 (32.99%) graduated from history department.

Measurement Tools

In this study, "Academic Motivation Scale" and "Scale of Teaching Profession Attitude" were administered for collecting necessary data from participants.

Academic motivation scale: In this study, "Academic Motivation Scale" was conducted for collecting data on the level of academic motivation. This tool, developed by Vallerand, Pelletier, Blais, Brière, Senecal, and Vallières (1993), was prepared for the Turkish language, and its validity and reliability studies were performed by Karataş and Erden (2012). It contains seven sub- dimensions: three sub- dimensions were associated with extrinsic motivation (introjection arrangement, outbound arrangement, and defined arrangement); three sub- dimensions were associated with intrinsic motivation (knowledge, impulse, and success), and one sub- dimension was associated with lack of motivation. This scale includes 27 items with a scale of seven-point Likert type. Its internal consistency

coefficient (Cronbach alpha) value calculated by Karataş and Erden (2012) was 0.97. In addition, factor analysis was applied to this scale by Karataş and Erden (2012), and it was calculated that the factor loads of its items varied between 0.54 and 0.76.

Scale of teaching profession attitudes: This tool was administered for collecting data on attitudes for the teaching profession. This measurement tool was developed by Çetin (2006), and it has 35 items with a scale of five-point Likert-type. There were 20 items as positive statements and 15 items as negative statements. In addition, in the factor analysis performed by Çetin (2006) within the scope of determining the validity of this scale, its items' factor loads are between 0.48-0.80, and the scale had three sub-dimensions. The scale's sub-dimensions are named as Attitude Value, Attitude Compliance, and Attitude Love. In the study of Çetin (2006), its Kaiser-Meyer Olkin (KMO) value is 0.95; its value of internal consistency (Cronbach alpha value) determined is 0.95.

Data Analysis

The data collected from participants through "Academic Motivation Scale" and "Teaching Profession Attitude Scale" were analyzed through a statistical analysis program on the computer. First of all, it was found that it had a normal distribution feature, and then, in correlational analysis of variables, standard deviation (Sd) and arithmetic mean (\bar{X}) values were determined for the variables. By means of the t-test, the level of difference in the participants' attitudes for teaching and academic motivation with regard to gender was assessed. Next, one-way ANOVA test was conducted for testing whether there is statistical differences between the attitudes and academic motivation of the participants with regard to the high school type they graduated from and the type of department they graduated from. Finally, in case there is statistically meaningful difference, the LSD Test was performed for determining the source of the difference. The value of significance level was determined as .05 for analyses.

Ethical Permissions of Research

In this study, all the rules specified to be followed within the scope of "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were complied with. None of the actions specified under the title of "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics", which is the second part of the directive, were not carried out.

Ethics committee permission information: Name of the committee that made the ethical evaluation = Kırıkkale University, Social and Human Sciences Research Ethics Committee

Date of ethical review decision = 13/07/2020

Ethics assessment document number = 04-15

Findings

Analysis of findings has been presented as the descriptive (mean and standard deviation) data regarding correlation between teacher candidates' attitudes for teaching and their levels of academic motivation and these variables' sub-dimensions in Table 2, and values indicating the level of relationship between two variables' sub-dimensions were given in Table 3.

Table 2. Values of standard deviation and mean regarding attitudes towards teaching and sub-dimensions of academic motivation

Sub-dimensions	N	\bar{X}	Sd
Love (attitude)	194	82.66	16.70
Value (attitude)	194	35.69	8.28
Harmony (attitude)	194	18.75	4.96
External dependent reg. (extrinsic mot.)	194	20.06	5.38
Introjection reg. (extrinsic mot.)	194	17.29	6.96
Defined reg. (extrinsic mot.)	194	20.34	5.22
Knowledge (intrinsic mot.)	194	20.27	5.64
Success (intrinsic mot.)	194	18.90	5.83
Impulse (intrinsic mot.)	194	17.11	5.97

As seen in Table- 2, the values above the average regarding teacher candidates' attitudes towards teaching (sub-dimensions: love \bar{X} :82.66, SD:16.70; value \bar{X} :35.69, SD:8.28; harmony \bar{X} :18.75, SD:4.96) indicate that candidate teachers mostly have positive attitudes for their profession. In addition, values above the average regarding the academic motivation of candidate teachers indicate that candidate teachers mostly have positive academic motivation (extrinsic motivation; external dependent regulation \bar{X} :20.06, SD: 5.38; introjection regulation \bar{X} :17.29 SD: 6.96; defined regulation \bar{X} :20.34 SD:5.22); (intrinsic motivation; knowledge \bar{X} :20.27, SD:5.64; success \bar{X} :18.90 SD: 5.83; impulse \bar{X} :17.11 SD: 5.97).

Table 3. Correlation values of attitudes towards teaching and sub-dimensions of academic motivation

Sub-dimensions	Attitude love	Attitude value	Attitude harmony
External dependent reg. (extrinsic mot.)	.021	.083	-.019
Introjection reg. (extrinsic mot.)	.200*	.076	.102
Defined reg. (extrinsic mot.)	.073	.054	.097
Knowledge (intrinsic mot.)	.062	.105	.144*
Success (intrinsic mot.)	.057	.071	.101
Impulse (intrinsic mot.)	.079	.060	.076

* Significant at 0.05 level

As observed in Table 3; significant positive correlation is seen between introjected extrinsic motivation and love dimension of the attitude for teaching profession, and there is significantly positive correlation between the knowledge dimension of intrinsic motivation and harmony dimension of the attitude. On the other hand, it is understood that there is insignificant correlation between other dimensions of intrinsic and extrinsic motivation and sub-dimensions of harmony, value

and love towards teaching. The standard deviation (Sd), arithmetic mean (\bar{X}) and t-test values of preservice teachers related with their attitudes towards teaching and academic motivation by gender were given in Table 4.

Table 4. The scores of standard deviation, mean and t-test about sub-dimensions of attitudes towards teaching and academic motivation with regard to gender.

Subdimensions	Gender	N	\bar{X}	Sd	t	P
Love	Female	73	84.40	15.54	1.123	.263
	Male	121	81.62	17.35		
Harmony	Female	73	18.15	5.55	1.315	.190
	Male	121	19.12	4.54		
Value	Female	73	35.74	7.76	.064	.949
	Male	121	35.66	8.62		
External dep. regulation	Female	73	19.62	5.68	.905	.367
	Male	121	20.34	5.19		
Introjection regulation	Female	73	16.77	7.45	.826	.410
	Male	121	17.62	6.65		
Defined regulation	Female	73	19.69	5.55	1.370	.172
	Male	121	20.74	4.99		
Knowledge	Female	73	19.14	5.84	2.198	.029
	Male	121	20.96	5.43		
Success	Female	73	17.75	6.38	2.149	.033
	Male	121	19.60	5.38		
Impulse	Female	73	16.19	6.35	1.676	.095
	Male	121	17.67	5.69		

The t-test analysis was carried out for identifying whether there are gender differences in sub-dimensions of teacher candidates' attitudes for teaching and levels of academic motivation. The results of t-test scores were indicated in Table 4. When these scores are analyzed, there is significant gender difference about the values of knowledge ($t=2.198$, $p<.05$) and achievement ($t=2.149$, $p<.05$) of intrinsic motivation, which are two sub-dimensions of academic motivation. It was determined that male teacher candidates ($\bar{X} =20.96$ and $\bar{X} =19.60$) had a higher level of academic motivation compared to female ones ($\bar{X} =19.14$ and $\bar{X} =17.75$). The standard deviation (Sd), arithmetic mean (\bar{X}) and one-way ANOVA scores about whether there are significant differences between attitudes of teacher candidates towards teaching and sub-dimensions of their academic motivation levels were presented in Table 5.

Table 5. The values of mean, standard deviation and one-way ANOVA related to teaching attitude and academic motivation regarding departments

Sub-dimensions	Department	N	Mean	Sd	df	F	P	Significant difference
Love	Physical Edu.	68	88.55	14.36	2/191	10.118	.000	I - II
	English	62	75.95	15.68				I - III
	History	64	82.90	17.76				III - II
Value	Physical Edu.	68	35.04	4.67	2/191	3.664	.027	II - I
	English	62	37.95	12.24				I - III
	History	64	34.18	5.85				
Harmony	Physical Edu.	68	18.89	5.98	2/191	.936	.394	
	English	62	19.27	3.81				
	History	64	18.09	4.73				
External dependent regulation	Physical Edu.	68	21.90	4.92	2/191	9.311	.000	I - III
	English	62	20.36	4.52				
	History	64	17.96	5.93				
Introjection regulation	Physical Edu.	68	18.80	5.68	2/191	2.528	.083	
	English	62	16.33	6.97				
	History	64	16.62	7.94				
Defined regulation	Physical Edu.	68	21.44	4.57	2/191	5.406	.005	I - III II - III
	English	62	20.88	4.25				
	History	64	18.65	6.27				
knowledge	Physical Edu.	68	19.77	5.53	2/191	.651	.523	
	English	62	20.90	5.81				
	History	64	20.18	5.62				
Success	Physical Edu.	68	18.52	5.76	2/191	.372	.690	
	English	62	19.40	5.75				
	History	64	18.8	6.03				
Impulse	Physical Edu.	68	16.47	5.50	2/191	2.617	.076	
	English	62	16.38	6.14				
	History	64	18.50	6.14				

I= Physical education, II= English, III= History

When the ANOVA test was carried out for identifying whether there are significant differences between sub-dimensions of academic motivation and attitudes of candidate teachers towards teaching regarding departments. As indicated in Table 5, there is significant difference between defined ($F_{192}=5.406$, $p<.05$) and externally dependent ($F_{192}=9.311$, $p<.05$) sub-dimensions of extrinsic motivation, and value ($F_{192}=3.664$, $p<.05$) and love ($F_{192}= 10,118$, $p<.05$) sub-dimension of attitudes, but there is insignificant difference in other sub-dimensions. The "LSD" test, as one of the multiple comparison tests, was performed to identify which groups differed. As a result of "LSD" test, teacher candidates in physical education department ($\bar{X}=21,44$) compared to those in the history department ($\bar{X}=18,65$); teacher candidates in the English department ($\bar{X} =20,88$) compared to those in the history department ($\bar{X}=18,65$) were significantly more motivated in the defined regulation sub-

dimension of extrinsic motivation. Next, the teacher candidates in the physical education department (\bar{X} =21.90) had significantly higher motivation than those in the history department (\bar{X} =17.96) in the external regulation sub-dimension of extrinsic motivation. Moreover, it was indicated that candidate teachers in physical education department (\bar{X} =88.55) compared to those in the history department (\bar{X} =82.90) and those in the English department (\bar{X} =75.95) had a significantly higher positive attitude regarding the love sub-dimension of attitude towards teaching profession. In addition, candidate teachers in the history department (\bar{X} =82.90) compared to those in the English department (\bar{X} =75.95) had a significantly higher positive attitude regarding the love sub-dimension of attitude for teaching profession. It was determined that teacher candidates in English department (\bar{X} =37.95) compared to those in the physical education department (\bar{X} =35.04), and teacher candidates in the physical education department (\bar{X} =35.04) compared to those in the history department (\bar{X} =34.18) had a significantly higher positive attitude regarding sub-dimension value of attitude for teaching profession. Table 6 indicates standard deviation (Sd), arithmetic mean (\bar{X}) and one-way ANOVA values regarding whether there are significant differences among academic motivation and sub-dimensions of their attitudes towards teaching according to high school type graduated from.

Table 6. Scores of mean, standard deviation and ANOVA regarding attitudes towards teaching and academic motivation according to high school type

Sub-dimensions	High school type	N	Mean	Sd	df	F	P	Significant difference
Love	Science	10	78.50	19.39	6/187	4.787	.000	I - II
	Anatolian	53	76.73	13.37				I - IV
	Super	29	89.65	14.34				I - V
	Normal	35	80.08	14.99				I - VI
	Industrial	56	81.57	18.67				II - V
	Theological	7	97.14	15.25				II - VII
	Other	4	101.00	2.30				II - III
Value	Science	10	36.50	5.31	6/187	.427	.860	
	Anatolian	53	36.79	11.29				
	Super	29	35.00	4.41				
	Normal	35	34.74	5.92				
	Industrial	56	35.07	8.88				
	Theological	7	37.71	4.38				
	Other	4	37.50	.57				
Harmony	Science	10	19.40	2.87	6/187	2.644	.017	I - II
	Anatolian	53	18.60	3.76				I - IV
	Super	29	19.41	5.44				I - V
	Normal	35	17.91	5.98				I - VI
	Industrial	56	17.76	5.01				I - VII
	Theological	7	21.00	4.69				II - III
	Other	4	24.00	.00				II - V
External	Science	10	16.30	4.92				II - VI
								II - VII
								I - III

dependent regulation	Anatolian	53	21.73	5.29	6/187			I - V
	Super	29	20.48	4.43				I - VI
	Normal	35	18.05	5.91				I - VII
	Industrial	56	20.73	5.18				II - III
	Theological	7	19.00	3.16				II - V
	Other	4	14.50	4.04				II - VI
								II - VII
Introjection regulation	Science	10	14.10	6.29				I - III
	Anatolian	53	15.43	6.82				I - V
	Super	29	18.62	5.12				I - VI
	Normal	35	15.08	6.64	6/192	7.447	.000	I - VII
	Industrial	56	19.85	6.72				II - III
	Theological	7	26.42	1.39				II - V
	Other	4	8.00	3.46				II - VI
							II - VII	
Defined regulation	Science	10	15.80	4.07				I - III
	Anatolian	53	20.05	4.30				I - V
	Super	29	21.62	4.32				I - VI
	Normal	35	18.88	5.94	6/187	4.112	.001	I - VII
	Industrial	56	21.64	5.15				II - III
	Theological	7	17.42	7.69				II - V
	Other	4	26.00	.00				II - VI
							II - VII	
Knowledge	Science	10	16.10	6.64				I - V
	Anatolian	53	20.77	5.81				I - VI
	Super	29	19.03	5.03				I - VII
	Normal	35	18.51	5.27	6/187	3.491	.003	II - III
	Industrial	56	21.69	5.32				II - V
	Theological	7	25.14	1.77				II - VI
	Other	4	20.00	6.92				III - VI
							III - VII	
Success	Science	10	15.20	5.73				I - V
	Anatolian	53	18.84	5.59				I - VI
	Super	29	18.17	5.31				I - VII
	Normal	35	16.48	6.27	6/187	4.251	.000	II - III
	Industrial	56	20.82	5.33				II - V
	Theological	7	24.57	4.39				II - VI
	Other	4	18.50	4.04				III - VI
							III - VII	
Impulse	Science	10	15.10	6.31				I - V
	Anatolian	53	17.09	6.20				I - VI
	Super	29	15.65	5.99				I - VII
	Normal	35	15.51	5.39	6/187	2.560	.021	II - III
	Industrial	56	18.37	5.68				II - V
	Theological	7	22.71	6.183				II - VI
	Other	4	19.50	1.72				III - VI
							III - VII	

I=Science, II=Anatolian, III=Super, IV=Normal, V=Industrial, VI=Theological, VII=Other

While grouping of high school types from which candidate teachers graduated, the high school type that provides education only in academic subjects was labeled as the normal high school group. In addition, high school types such as health vocational high school, multi-program high school, and agricultural vocational high school were grouped under the label of other high schools.

Next, the test of ANOVA was performed for identifying whether there is significant difference among attitudes towards teaching and sub-dimensions of academic motivation with regard to high school type from which candidate teachers graduated. Table 6 indicates that there is significant difference with regard to external dependent ($F_{187}=3.693$, $p<.05$), introjected regulation ($F_{187}=7.447$, $p<.05$), defined regulation ($F_{187}=4.112$, $p<.05$) sub-dimensions of extrinsic motivation. Furthermore, there is significant difference in terms of knowledge ($F_{187}=3.491$, $p<.05$), achievement ($F_{187}=4.251$, $p<.05$), impulse ($F_{187}=2.560$, $p<.05$) sub-dimensions of intrinsic motivation as well as harmony ($F_{187}=2.644$, $p<.05$) and love ($F_{187}=4.787$, $p<.05$) subscale scores of attitude. However, there appears to be no significant difference in the value ($F_{187}=0.427$, $p>.05$) sub-dimension of attitude towards teaching.

The "LSD" test was performed to identify which types of high schools (HS) are different in sub-dimensions of attitude towards teaching and academic motivation. As a result of the "LSD" test, the preservice teachers who graduated from industrial vocational HS ($\bar{X}=81.57$), theological HS ($\bar{X}=97.14$) and other HS ($\bar{X}=101.00$) compared to those who graduated from science HS ($\bar{X}=78.50$) and Anatolian HS ($\bar{X}=76.73$) had a significantly higher positive attitude with regard to love sub-dimension of attitude for teaching. In addition, preservice teachers who graduated from theological HS ($\bar{X}=21.00$) and other HS ($\bar{X}=24.00$) compared to those who graduated from science HS ($\bar{X}=19.40$) and Anatolian HS ($\bar{X}=18.60$) had a significantly higher positive attitude with regard to the harmony sub-dimension of attitude towards teaching. Next, the graduates of industrial vocational HS ($\bar{X}=20.73$), and Anatolian HS ($\bar{X}=21.73$), compared to those of science HS ($\bar{X}=16.30$) and normal HS ($\bar{X}=18.05$) had significantly higher motivation with regard to the external regulation sub-dimension of extrinsic motivation. Then, the preservice teachers who graduated from industrial vocational HS ($\bar{X}=19.85$) and theological HS ($\bar{X}=26.42$) compared to those who graduated from science HS ($\bar{X}=14.10$) and Anatolian HS ($\bar{X}=15.43$) had significantly higher motivation in terms of the introjection regulation sub-dimension scores of extrinsic motivation. In addition, the preservice teachers who graduated from industrial vocational HS ($\bar{X}=21.64$), and other HS ($\bar{X}=26.00$) compared to those who graduated from science HS ($\bar{X}=15.80$) and theological HS ($\bar{X}=17.42$) had significantly higher motivation in terms of the defined regulation subscale scores. Furthermore, the graduates of industrial vocational HS ($\bar{X}=21.69$) and theological HS ($\bar{X}=25.14$) compared to the graduates of science HS ($\bar{X}=16.10$) and normal HS ($\bar{X}=18.51$) had significantly higher motivation concerning knowledge sub-dimension of intrinsic motivation. In addition, the graduates of industrial vocational HS ($\bar{X}=20.82$) and theological HS ($\bar{X}=24.57$) compared to those of science HS ($\bar{X}=15.20$) and normal HS ($\bar{X}=16.48$) had significantly higher motivation with regard to the achievement sub-dimension of intrinsic motivation.

Finally, the preservice teachers graduated from theological high school ($\bar{X}=22.71$) and other high schools ($\bar{X}=19.50$) compared to those graduated from science high school ($\bar{X}=15.10$), super high

school (\bar{X} =15.65) and normal high school (\bar{X} =15.51) had significantly higher motivation with regard to impulse sub-dimension of intrinsic motivation.

Discussions and Conclusion

In present research, the attitudes of teacher candidates towards teaching and their academic motivation level were examined. The data indicated that there is significantly positive correlation between the introjected extrinsic motivation and the love dimension of attitude towards teaching, and between knowledge dimension of the intrinsic motivation and the harmony dimension of the attitude regarding the sub-dimensions of teacher candidates' attitudes towards teaching and academic motivation. Since there appears no study in the literature that examined attitudes of candidate teacher towards teaching and their level of academic motivation together, it is thought that the findings of the researches conducted by Ayık and Ataş (2014) and Kurt and Karamustafaoğlu (2018), indirectly supports the result obtained in this study. They found that attitudes towards teaching and motivation of teaching had a significantly positive relationship.

In this study, it is indicated that the identified values above the average (\bar{X} :82.66 Sd:16.70 in the sub-dimension of love; \bar{X} :35.69, SD:8.28 in the sub-dimension of value; \bar{X} :18.75, SD:4.96 in the sub-dimension of harmony) show that the preservice teachers mostly have positive attitudes towards their profession regarding their attitudes towards teaching. Those findings are similar to the results determined by Açıslı and Kolomuç (2012), Akpınar, Yıldız and Ergin (2006), Ayık and Ataş (2014), Balcı (2015), Balcı (2018), Başbay, Ünver and Bümen (2009), Bulut (2009), Çağlar (2013)), Terzi, Ünal and Gürbüz (2011) and Şahan and Zöğ (2017). For instance, in the study conducted by Şahan and Zöğ (2017) in which attitudes of teacher candidates' towards teaching and their teaching competencies were examined, it was reported that participants' attitudes towards teaching were positive and sufficient. However, it was reported in the study by Kaya, Yıldız and Yıldız (2013) that teachers had low level of positive attitudes towards teaching. Furthermore, in the study of Kahyaoğlu, Tan and Kaya (2013) and Osunde and Izevbogie (2006), candidate teachers had negative attitudes towards teaching. Kaya, Yıldız, and Yıldız (2013) explained that the low level of positive attitudes and negative attitudes of teacher candidates towards teaching is due to the fact that the preservice teachers made their professional choices without obtaining sufficient knowledge or due to the fact that their motivation for teaching profession was at a low level.

In present study, with regard to academic motivation of preservice teachers (The values determined as \bar{X} :20.06, Sd: 5.38 for external motivation sub-dimension; \bar{X} :17.29, Sd:6.96 for extrinsic motivation introjection regulation sub-dimension; \bar{X} :20.34, Sd:5.22 for extrinsic motivation defined regulation sub-dimension; \bar{X} :20.27, Sd:5.64 for knowledge sub-dimension of intrinsic motivation; \bar{X} :18.90, Sd: 5.83 for sub-dimension of intrinsic motivation; \bar{X} :17.11, Sd:5.97 for impulse sub-dimension of intrinsic motivation), the scores above the average show that the preservice teachers

mostly had positive academic motivation. Balcı (2019a), Balcı (2019b), Titrek, Çetin, Kaymak, and Kaşıkçı (2018) found that academic motivation levels of candidate teachers were moderately positive, and Yüner (2020) stated that intrinsic and external academic motivation levels of teacher candidates were highly positive. These findings of previous research support this result. In addition, it may be said that the result that teachers' intrinsic motivation levels were significantly positive in the study conducted by Argon and Ertürk (2013), and the result that teacher motivation was significantly positive in the study conducted by Ayık and Ataş (2014) indirectly supports these findings. Moreover, it can be said that the positive opinions of psychological counselors who work with teachers together in some institutions towards teachers (Balcı, 2017; Balcı, 2018b; Balcı, 2019c; Balcı, 2020) reflect positively on the academic motivation of the candidate teachers. Argon and Ertürk (2013) explained that teachers' intrinsic motivation levels were significantly positive as an indicator that teachers and teacher candidates had an idealistic approach with high spirituality instead of material expectations.

In this study, the findings indicated that there is insignificant difference between male and female teacher candidates regarding the extrinsic motivation sub-dimension of academic motivation with regard to gender variables. It can be stated that the result reported by Titrek, Çetin, Kaymak, and Kaşıkçı (2018) that there was insignificant difference regarding academic motivation level of candidate teachers according to gender, supports this result. In addition, Kurt and Karamustafaoğlu (2018), Saracaloğlu, (2008), Saracaloğlu, Kanmaz and Kumral (2008), Saracaloğlu, Karasakaloğlu and Yenice (2008) and Şahin and Çakar (2011) who examined the teaching motivation of teacher candidates, found that there was insignificant difference regarding the teaching motivation of teacher candidates with regard to gender, which indirectly supports the result obtained in this research. However, in this research, findings identified that academic motivation of teaching motivation of male teacher candidates was higher than teaching motivation of female candidate teachers about sub-dimensions of knowledge and achievement of intrinsic motivation. Unlike these results, there are studies indicating that female teachers' motivation about teaching is higher than that of male teachers (Hartwig et al., 2017), and female candidate teachers have higher level of positive motivation than male candidate teachers (Acat and Yenilmez, 2004; Yüner, 2020).

In this study, it was found out that in terms of the department they graduated the candidate teachers had differences regarding the sub-dimensions of academic motivation; physical education teacher candidates had more extrinsic motivation characteristics than history and English department graduates, and the teacher candidates who graduated from the history and English departments had more intrinsic motivation characteristics. It can be stated that the report of Titrek, Çetin, Kaymak, and Kaşıkçı (2018) that there is significant difference in academic motivation levels of teacher candidates with regard to undergraduate program they attended, and the fact that the candidates in the psychological counseling and guidance department had higher academic motivation, supports this result. In addition, it can be thought that Şahin and Çakar (2011) identified that there is significant

difference in the teaching motivation of candidate teachers compared to other undergraduate programs, indirectly supporting this result.

In this study, findings indicated that there are differences regarding sub-dimensions of academic motivation according to high school type graduated from; and that preservice teachers who graduated from vocational high schools and normal high schools had higher academic motivation than science, Anatolian and super high school graduates. Since students were admitted to science, Anatolian, and super high schools with regard to the results of high school boarding exams in the past, teacher candidates of these high school graduates registered these high schools with higher scores than those in other high school types, and their professional expectations were higher than teacher candidates of vocational high school and normal high school graduates. Due to this possible reason, it can be thought that teacher candidates who graduated from science high school, Anatolian high school, and super high school have a lower level of academic motivation about the teaching profession than the candidate teachers of vocational high school and normal high school graduate.

The findings indicated that there is insignificant difference between male and female candidate teachers about attitudes for teaching. This result is similar to the results reported by Çelikkaleli and Ökmen (2021), Demirtaş, Cömert and Özer (2011), Hacıömeroğlu and Taşkın (2010), and Ekperi, Onwuka, and Nyejirime (2019). Their results, which reported that there were no differences between male and female teacher candidates with regard to teaching attitudes, support our findings. Unlike these results, it was seen that in the research conducted by Çapri and Çelikkaleli (2008), Çetinkaya (2009), Pehlivan (2004), Sağlam (2008), Şahan and Zöğ (2017), and Terzi and Tezci (2007), female candidate teachers had significantly higher positive attitude towards teaching. Such different results may be related to the different study groups in the studies.

However, there was significant difference in attitude level of candidate teachers towards teaching according to the department they graduated from. The teacher candidates who graduated from the department of English had more positive attitude towards teaching than those who graduated from the history and physical education departments. This result is similar to the results found by Aksoy (2010), Bulut (2009), Üstüner, Demirtaş and Cömert (2009) and Yaşar Ekici (2014). As a result of these studies, it was reported that there was significant difference regarding the level of teacher candidates' attitudes towards teaching with regard to undergraduate program they attended. On the other hand, there are studies in the literature (Çapri and Çelikkaleli, 2008; Demirtaş, Cömert and Özer, 2011) that found that there was no difference in the attitudes of teacher candidates towards teaching according to undergraduate program they attended.

In this study, the results revealed that with regard to sub-dimensions of attitude towards teaching related with high school type graduated, preservice teachers who graduated from vocational high schools and normal high schools had more positive attitudes than those who graduated from

science, Anatolian, and super high schools. Since students were admitted to science, Anatolian and super high schools according to the scores of high school boarding exams in the past, and such high school graduate teacher candidates registered these high schools with higher scores than those in other high school graduates, and thus, their professional expectations were higher than vocational high school and normal high school graduate teacher candidates. Due to this possible reason, it is thought that teacher candidates who graduated from science high school, Anatolian high school and super high school had a lower level of positive attitudes towards teaching profession than those who graduated from vocational high schools and normal high schools.

The education system and teachers have important duties for raising a healthy society and qualified individuals. Preservice teachers' positive attitudes towards teaching and their significant academic motivation contribute to professional performance (Han and Yin, 2016; Hartwig and Franziska, 2018). One's attitude towards teaching profession and his/her motivation during period of his/her education are among the important factors affecting the success of the teacher (Hartwig, Schwabe, Gebauer, and McElvany, 2017). A positive attitude towards teaching enables teachers to perform their profession loving and volunteering, and it is seen as an important feature to be successful in this profession (Hartwig and Franziska, 2018). Therefore, these characteristics reflect the attitude and motivation of the preservice teacher.

According to the attribution theory, in which the lives and experiences of individuals are based or associated with various reasons, a person's perceptions or associations about being successful or unsuccessful affect the level and amount of effort that the person will show towards a particular subject or job (Pintrich and Schunk, 2013). According to this theory, when a person has the belief that he/she will be successful if enough effort is made, and when the person is evaluated as successful or unsuccessful according to the effort made, an increase in the motivation of the person is observed (Bayrakçeken, Oktay, Samancı, and Canpolat, 2021). In addition, it is thought that the motivation of the individuals will increase, and they will take action by increasing the individuals' belief in their own capacity; and thus, it will be easier to achieve success. It is stated that the people who succeed in this way will increase their belief in their own capacity as a cycle, increase their motivation and effort, and bring them closer to a positive result (Cameron, Pierce, and Banko, 2005). Based on this theoretical view, some suggestions such as setting attainable goals by educators in education while training preservice teachers, reinforcing the efforts and progress of preservice teachers individually with constructive feedback, and encouraging them with rewards and reinforcements can increase the beliefs of preservice teachers about their own capacity and reflect positively on their external motivation. In addition, the intrinsic academic motivation and positive attitudes of preservice teachers can be increased by adding educational and entertaining content, carrying out group work with instructive and educational cooperative learning groups, allowing them to choose their own

homework, providing appropriate individual feedback, and performing process-oriented alternative assessment and evaluation strategies during their education.

References

- Acat, M. B. & Yenilmez, K. (2004) Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyon düzeyleri. *Manas Journal of Social Studies*, 6(12), 125-139.
- Açıslı, S. & Kolomuç, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 266-271.
- Akpınar, E., Yıldız, E. & Ergin, Ö. (2006). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 56-62.
- Aksoy, M. E. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 197-212.
- Argon, T. & Ertürk, R. (2013). İlköğretim okulu öğretmenlerinin içsel motivasyonları ve örgütsel kimliğe yönelik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(2), 159- 179.
- Ayık, A. & Ataş, Ö. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretme motivasyonları arasındaki ilişki. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi (Journal of Educational Sciences Research)*, 4(1), 25-43. doi: 10.12973/jesr.2014.41.2
- Arslan, N. (2018). Psikolojik danışmanlarda tükenmişlik: Nitel araştırma örneği. *OPUS –Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 1005-1021. doi: 10.26466/opus.419320
- Balcı, S. (2015). Branş öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi, *Uluslararası Katılımlı Ulusal Değerler Eğitimi Kongresi*, Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 5-7 Kasım, Kırıkkale.
- Balcı, S. (2017). Okul Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği'nin Türk Kültüründeki Psikometrik Özellikleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(2), 633-649.
- Balcı, S. (2018a). Aday fen bilgisi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği ile ilgili tutumlarının analizi. 1. *Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*. Erciyes Üniversitesi 15 Temmuz Yerleşkesi, 31 Ocak- 3 Şubat, Kayseri.
- Balcı, S. (2018b). Investigating metaphoric perceptions stated by candidate science teachers regarding contribution of the guidance services at school for students. *Social Sciences Studies Journal*, 4(18), 1859-1864. http://sssjournal.com/Makaleler/1397696103_25_4-18.ID572.%20BALCI_1859-1864.pdf
- Balcı, S. (2019a). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeyi ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Vith International Eurasian Educational Research Congress*, 19-22 Haziran, Ankara.
- Balcı, S. (2019b). Fen bilgisi öğretmeni adaylarının akademik motivasyon düzeylerinin incelenmesi, *Atlas International Congress On Social Sciences*, 4, 18-20 Ekim, Ankara.

- Balcı, S. (2019c). Rehberlik Dersinin Katkısına Yönelik Fen Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Görüşleri, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 159-169. <https://doi.org/10.18506/anemon.521211>
- Balcı, S. (2020). Prospective Counselors' Perceptions Concerning Concept of Teacher: A Metaphor Analysis. *Pesa International Journal of Social Studies*, 6(1), 1-8. <https://doi.org/10.25272/j.2149-8385.2020.6.1.01>
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme, *Journal of Bitlis Eren University Institute of Social Sciences*, 7, 231-274.
- Başbay, M., Ünver, G. & Bümen, N. T. (2009). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları: Boylamsal bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59), 345-366.
- Bayrakçıken, S., Oktay, Ö. Samancı, O. & Canpolat, N. (2021). Motivasyon kuramları çerçevesinde öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının artırılması: Bir derleme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2), 677-698.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2022). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (32. Baskı), Pegem Yayın, Ankara.
- Cameron, J., Pierce, W., & Banko, K. (2005). Achievement-based rewards and intrinsic motivation: A test of cognitive mediators. *Journal of Educational Psychology*, 97, 641-655.
- Colangelo, N. G. (1997). *Handbook of gifted education*. Allyn and Bacon, MA.
- Çağlar, Ç. (2013). The relationship between the levels of alienation of the Education Faculty students and their attitudes towards the teaching profession. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(3), 1507-1513.
- Çakmak, Z., Taşkıran, C. & Arıkan, İ. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile sınıf yönetimi öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(1), 207-224. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.707548>
- Çapri, B. & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çelikkaleli, Ö. & Ökmen, A.S. (2021). The role of empathic tendency, belief in teaching competency and job satisfaction in predicting attitudes towards the teaching profession in primary and secondary school teachers. *Educational Process: International Journal*, 10(4), 92-121.

- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi (geçerlik ve güvenilirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28–37.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298-305.
- Demirtaş, H., Cömert, M. & Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 36(59), 96-111.
- Doğan, T. & Çoban, A. E. (2009). The investigation of the relations between students' attitude toward teaching profession and anxiety level in faculty of education. *Education and Science*, 34(153), 76-86.
- Ekperi, P. M., Onwuka, U. & Nyejirime, W. Y. (2019). Teachers' attitude as a correlate of students' academic performance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 3(1), 2454-6186.
- Erdem, A.R. & Gözel, E. (2014). Motivational levels of prospective primary school teachers concerning teaching profession. *The Journal of Academic Social Science*, 2(1), 49-60.
- Genç, Z. S. & Aydın, F. (2017). An analysis of learners' motivation and attitudes toward learning english language at tertiary level in Turkish EFL context. *English Language Teaching*, 10(4), 35-44.
- Hacıömeroğlu, G. & Taşkın, Ç. Ş. (2010). Fen bilgisi öğretmenliği ve ortaöğretim fen ve matematik alanları eğitimi bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 77-90.
- Han, J. & Yin, H. (2016) Teacher motivation: Definition, research development and implications for teachers. *Cogent Education*, 3(1), 1217819, <https://doi.org/10.1080/2331186X.2016.1217819>
- Hartwig, S. J., Schwabe, F., Gebauer, M. M., & McElvany, N. (2017). How do teachers and student teachers judge achievement diversity? Levels, correlations, and predictors of attitudes and motivation. *Psychologie in Erziehung und Unterricht*, 64(2), 94–108.
- Hartwig, S. J. & S., Franziska (2018). Teacher attitudes and motivation as mediators between teacher training, collaboration, and differentiated instruction. *Journal for educational research online*, 10(1), 100-122. URN: urn:nbn:de:0111-pedocs-154150
- Kahyaoğlu, M., Tan, Ç. & Kaya, M. F. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(21), 225-236.
- Karasar, N. (1994) *Araştırmada Rapor Hazırlama* (7.Baskı), Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

- Karataş, H. & Erden, M. (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e- Journal of New World Sciences Academy*, 7, 4, 983-1004.
- Kaya, F. Ş., Yıldız, B. & Yıldız, H. (2013). Herzberg'in çift faktör kuramı açısından ilköğretim I. kademe öğretmenlerinin motivasyon düzeylerinin değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 39, 1-18.
- Kurt, M. & Karamustafaoğlu, O. (2018). Determining the preservice teachers' motivation and attitudes towards teaching profession. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME)*, 8(1), 38-46.
- Osunde, A. U. & Izevbigie, T. I. (2006). An assessment of teachers' attitude towards teaching profession in midwestern Nigeria. *Education*, 126(3), 462-467.
- Öztürk Akar, E. (2012). Motivations of Turkish pre-service teachers to choose teaching as a career. *Australian Journal of Teacher Education*, 37(10), 5-19.
- Pehlivan, K. B. (2004). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve okul tutumları arasındaki ilişki. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(4), 211-218.
- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2013). *Motivation in education: Theory, research, and applications* (4th ed.). Upper Saddle River, NJ; Columbus, OH: Merrill/Prentice Hall.
- Praetorius, A. K., Lauermaun, F., Klassen, R. M., Dickhäuser, O., Janke, S. & Dresel, M. (2017). Longitudinal relations between teaching-related motivations and student-reported teaching quality. *Teaching and Teacher Education*, 65, 241-254. doi:10.1016/j.tate.2017.03.023
- Sağlam, Ç. A. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 59-69.
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisanüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 179-208.
- Saracaloğlu, A. S., Kanmaz, O. & Kumral, A. (2008). Ortaöğretim sosyal alanlar öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlikleri, kaygıları ve akademik güdülenme düzeyleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu Bildiri Özetleri*, Çanakkale.
- Saracaloğlu, A. S., Karacakaloğlu, N. & Yenice, N. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik güdülenme düzeyleri, fen ve sosyal bilimlere ilişkin görüşleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiri Özetleri*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Şahan, H. H. & Zöğ, H. (2017). An analysis of the relation between teacher candidates' attitudes toward the teaching profession and teaching-learning process competencies. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(4), 583-610, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.021>

- Şahin, H. & Çakar, E. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdülenme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.
- Ünal, M. (2013). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler açısından yordanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Üstüner, M., Demirtas, H. & Cömert, M. (2009). The attitudes of prospective teachers towards the profession of teaching (the case of Inonu, faculty of education). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(151), 140-155.
- Terzi, A. R. & Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Terzi, M., Ünal, M. & Gürbüz., M.Ç. (2011). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematiğe yönelik akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Işık Üniversitesi 10. Matematik Sempozyumu*. 23-25 Eylül.
- Titrek, O., Çetin, C., Kaymak, E. & Kaşıkçı, M. M. (2018). Academic motivation and academic self-efficacy of prospective teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 6, 77-87.
- Turhan, E. & Ağaoğlu, E. (2010). The level of motivation of teacher candidates at graduate school of educational sciences and social sciences and 4th year in faculty of education –Akdeniz, Anadolu, Dumlupınar and Fırat universities case-. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 1C0405, 6(2), 1759-1774.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Brière, N. M., Senecal, C. & Vallières, É. F. (1993). On the assessment of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education: Evidence on the concurrent and construct validity of the Academic Motivation Scale. *Educational and psychological measurement*, 53(1), 159-172.
- Yaşar Ekici, F. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 658-665.
- Yu, B. (2013). Asian international students at an Australian university: Mapping the paths between integrative motivation, competence in L2 communication, cross-cultural adaptation and persistence with structural equation modeling. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 34(7), 727-742.
- Yüner, B. (2020). Investigation of the relationship between academic self-efficacy, academic motivation and success: the case of prospective teachers. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49(2), 706-733.